

ብሓሶትን ምፍርራሕን ዝዕወት ዕላማ የለን

መምዘኒ ወዲ ሰብ ሕሉፍን ህልውን ታሪኹ እዩ። ኣብ ሓደ ሕብረተሰብ ዝተፈላልዩ ባህርያትን ጠባያትን ክህሉ ባህርያዊ እዩ። ገለ ውፉይ ንሃገሩ ዝሓለ፣ ገለ ድማ ብጀካ ረብሕኡ እምበር ብዛዕባ ሃገርን ህዝብን ዘይሓሰብ፣ ገለ ፍትሕን ራህዋን ከንግስ ዝጽዕር፣ ገ ድማ ብሓሶትን ምድንጋርን ናብርኡ ከጣጥሕ ዝመጣጠር እዩ።

ኣብ ህዝቢ ኤርትራ ዝበዘሕ ወፉይ ንሃገሩ ዝሓለ፣ ፍትሕን ራህዋን ከምጽእ ዝጽዕር እዩ። ገለ ውሑዳት ድማ ከምቲ ኣብ እኽለ ክርዳድ ዘይሰኣን ሓተላ ግለት ህዝቢ ዝኾኑ፣ ብድሕረይ ሳዕሪ ኣይትብቆላ ኢሎም ክፍኣትን ሓሶትን ከምህዙ ዝውዕሉ ኣይሳኣኑን እዮም።

እዞም ሓተላ ግለት ሕብረተሰብ ንህዝቢ ንምድንጋር ጡዑማት ቃላት ከም ፍትሒ ደሞክራሲ ቅዋም ሰብኣዊ መሰላት ዝኣመሰሉ ጭርሖታት ብምልዓል ረብሓታቶም ንምዕዋት ዝጽዕሩ እዮም። ካብ ግዜ ብረታዊ ቃልሲ ጀሚርኻ ክሳብ ሕጂ ብስም ውድባት ክሸቅጡ ድሕሪ ምጽናሕ ሕጂ ብድሕሪ መጋረጃ ደለይቲ ፍትሒ ዶ ተሓለቅቲ ሰብኣዊ መሰላት ኢና እንዳበሉ ሕብሮም ብምቅያር ናይ ምድንጋር ስርሖም ቀጸሊ ኣሎ። እዞም ፍትሕን ሓቅን ዝቀበሩ ብጭፍራ ወያነ ተመዊሎም ንህዝቢ ኤርትራ ብኣውራጃን ሃይማኖትን ንክመቃቕሉ ዝተግጥቁ ወይጠታት፣ መንእሰይ ኣብ ሃገሩ ቀሲኑ ንክይነብር ኣብ ስደትውን መጋበሪኦም ንክኸውን ዘይፈጠርዎ ዘይተዛረብዎን ሓሶት የለን።

ሕጂ ድማ ሓሉፍ ሓሊፎም ናይ ቀትሪ ሸፋቱ ተቀይሮም ኣብ ምዕራባውያን ሃገራት ንዝርከቡ ዜጋታት ሃገርይን መንግስተይን ንዝበሉ ኣብተን ዝነብሩለን ሃገራት ናይ ሓሶት ክሲ ምቅራብን ምፍርራሕ ጥራሕ ከይኣኸሎም ብኻራን ጎዞምን ሰብ ክቀትሉ ይርኣዩ ኣለዉ።

እዞም ከምዚ ዝገብሩ ዘለዉ ሰባት ባዓል መን እዮም። ኣብ ዝሓለፈ ዓመት ዝርዝር ናይ ዞም ሓተላ ግለት ኣብቲ ሕልሚ መናፍቃን ዝብል ጽሑፊይ ብሰፊሖ ተገለጹ ኣሎ። ንምድጋሙ ዝኣኸል፣-

- 1- ገዳይም ተጋደልትን ሱሩዓት ተ.ሓ.ኤን ዝነበሩ ኣብ ዝተፈላለዩ እዋናት ኣብ'ቲ ጽንኩር እዋን ንሚዳ ኤርትራ ራሕሪሖም ናብርኦም ንከጣጥሑ ኣብ ዝተፈላለዩ ሃገራት ተሰዲዶም ዝነበሩ ዘለዉ እዮም። ኣብ ዝሓለፈ ኣርባዓ ዓመት ናይ ቃልስን መኸተን ንነጻነትን ምክባር ሉዕላውነት ሓንቲ ኣበርክቶ ዘይገበሩ፣ ብኣንጻሩ ምስ ጸላእቲ ህዝቢ ኤርትራ ብፍላይ ምስ ጭፍራ ወያነ ብምውጋን ንህዝቦምን ሃገሮም ዝኻሓዱ እዮም።
- 2- ቅድሚ ነጻነት ይኹን ድሕሪ ነጻነት ኣብ ኤርትራ ገበን ፈጹሞም ኣብ ስደት ዝተሰወሩ፣
- 3- ድሕሪ ነጻነት ሃገራዊ ጉቡኣም ከይገበሩ ብዝተፈላለዩ መንገዲ ናብ ስደት ዘምርሑ። ቅድሚ ረብሓ ሃገር ረብሐኦም ዘቀደሙ እዮም። ካብ'ዚኦም ገለ ንዝለዓለ ትምህርቲ ተላኢኹም ብኡኡ ኣቢሎም ዝኹብሉን ገለ ድማ ኣብ ኣህጉራዊ መጋባእታት ንሃገሮም ወኪሎም ብኡኡ ኣቢሎም ዝሓከሉ፣ ገለ ድማ ኣብ ዝተፈላለዩ ምስዮናት ከም ኣምባሳደራትን ኣባላት ኤምባሲ ኮይኖም ዘገልግሉ ዝነበሩ ብገንዘብ ምዕራባውያን ዝሰድዑ፣ ገለ ድማ ብስፖርትን ሙዚቃን ስሞምን ስም ሃገሮም ከስምዩ ዝተላእኹ ብኡኡ ጌሮም ናይ ምዕራብ ናብራ መቁርዎም ካብ ሃገሮም ዝረሓቁ እዮም።
- 4- ገለ ድማ ኣእምርኦም ብኣውራጃውን ሃይማኖታውን ምፍልላይ ዝተመረዘ ንኤርትራ ንድሕሪት ብምጉታት ኣብ ዘበነ ክፍልታት ክመልስዎ ዝጽዕሩ ቢሂማት እዮም።
- 5- ኣብ መወዳእታ ድማ ኣብ ኤርትራ ብዝተፈላለዩ ገበናት ናይ ዝተኣስሩ ሰባት ቤተዘመድን ተሓለቅትን እዮም።

ብፍላይ እዞም ቀዳሞት ጉጅለ ኣብ'ቲ ናይ ሓሶት መሸቀጢ ዝህብዎ መግለጽን ብኸያት ሓርገጽን ስውኣትና ከነክብሮም ይግብኣና ሕጂ ድማ ህላዌ ሃገር ኣብ ሓደጋ ኣትዩ፣ እዚ ዘለናዮ እዋን ሃገር ትሃሉ ዶ ኣይትሃሉ ዘብል ኩነታት እዩ ዘሎ ይብሉ።

ህዝባዊ ግንባር ንሃገረ ኤርትራ ካብ ዘይምህላው ሓዳስ ኤርትራ ክትህሉ ዝገበረን ቀጺሉ'ውን ዳግማይ ንኲሉ ግዳማዊ ወራርን ከበባን ሲዒሩ ሃገር ዘውሓስ ውድብ እዩ። ዝሓለፈ ዕስራ ዓመት ሃገር ኣብ ጽንኩር ኩነታት ኣትያ፣ ትሃሉ'ዶ ኣይትሃሉ ዝብሃለሉ ዝነበረ ግዜ እዞም ወይጦታት ኣበይ ነይሮም?

እንታይ ኮይኖም እታ ዝነኣሰት ኣበርክቶ ንሃገር 2% ዘየማልኡ። ሰብ ሂወቱ ክኸፍል እንከሎ ንሳቶም ገሊጾም ኣብ ታንክታት ወያነ ተወጢሑም ዓድታትና የዕንዮም፣ መቃብር ሰው-ኣትና ፊሒርም እዮም። ገሊጾም ድማ ኣብ ስደት ኣብ ጡዑም ናብራ ኮይኖም ህዝባዊ ግንባር ክሳኖር ሰብ ጉቡኡ ከይገብር እንዳጎሰጎሱ ህዝቢ ኤርትራ ንወያነ ኢዱ ክህብ ይምህለሉ ነይሮም።

ዘይ ከምቲምኒቶም ኤርትራ በርባዕተ እግራ ህላውነታ ኣረጋጊጸ እያ። ነዚ ህላውነት ንድሕሪት ክመለልሶ ዝኸእል ዋላ ሓደ ሓይሊ የለን። ሰው-ኣትና እቶም ዝለዓሉ ክብሪ ናይ ህዝቢ ኤርትራ እዮም። ስድራቤት ሰው-ኣት ምሕብሓብ ድማ ናይ መንግስቲ ሓላፍነት ጥራሕ ኣይኮነን። መንግስቲ ምስቲ ኩሉ ዱሩት ዓቕሙ ንስድራቤት ሰው-ኣት ኣድላዪ ሓገዝ ይገብር ኣሎ። ኣባላት ህዝባዊ ግንባርን ጉዳሳት ኤርትራውያንን ብወገኖም በብግዚኡ ንስድራቤት ሰው-ኣት ብቀጻሊ ኣበርክቶ ይገብሩ ኣለዉ። እዞም ሰው-ኣትና ከነኸብርም ይግባእ ዝብሉ ዘለዉ እንታይ ኮይኖም ጉቡኡም ዘይገበሩ። ብኣንጻሩ መቃብር ሰው-ኣትና ክፍሕሩን ንዝፍሕሩን እዮም ዘተባብዑ ዘለዉ።

ጉዳይ ሰው-ኣትና ሕጂ ዝጀመረ ዘይኮነስ ኣብ ኩሉ ግዜ ቃልሲ ክሳብ ሕጂ ዘሎ እዩ። ሕድሪ ሰማእታትና ምትግባር ማለት ንሉዕላውነትና ምቅላስን ንስድራቤቶምን ምጥዋርን እዩ። እዞም ሰባት ቅድሚ ሕጂ ኣበይ ነይሮም ሕጅኻ ኣበይ ኣለዉ? ልቢ ይግበሩ፣ ኣብ ስደት ኮንካ ዝኸበር ሉዕላውነትን ዝህነጽ ዲሞክራሲን የለን።

ኣብ መርቡብ ሓበሬታ ተጎርባ ሓደ መንደልሓቂ ዶ. ገብረ ገብረማርያም ዝተባህለ ንምንቅስቃስ ናይዞም ብስም ፍትሒን ይኣክልን ዝጭርሑ ብመልክዕ ኣንጭውን ድሙን ክገልጹ ፈቲኑ። መግለጺ ናቱ ኣናጽ እንተታኣኪበን ብሓባር ኮይነን እንተጨረሑን ንድሙ ከህድምኡን ከባርሮኡን ይኸእላ እየን እሞ ሃዩ ንሕና እዞም ተቋመርቲ ከምተን ኣናጽ ንሕበር ይብል። ብሓቂ ድማ ምንቅስቃስ ይኣክል ናይ ኣናጽ ምትእኸካብ እዩ። ኣናጽ ጠንቂ ሕማምን ዕንወትን እየን። ኣዝርእትን ናይ መግቢ ዓይነታትን ንብረትን መእተዊ እንተረኸቡን ንኹሉ ነገር የዕንዮን የበላሸዋን። ብዓቢኡ ድማ ምንጨ ተላጋቢ ሕማማት እየን። ኣንጭዋ ግን ኣብ ዝኾነ እዋን ዝተኣከባ እንተተኣከባ ንድሙ ኣፍሪሖኡን ሲዒረኖኡን ኣይፈልጣን። ብሓቂ ድማ እዞም መናፍቃን ናይ ይኣክል ካብዘን ኣናጽ ተፈልዮም ኣይርኣዩን እዮም።

ንመንእሰያት የሕዋተይ ከማሓላልፎ ዝደሊ መልእኸቲ፣ ጌጋ መናብርቲ ወዲ ሰብ እዩ። ንሰብ ኣብ ጌጋ ከውድቆ ዝኸእል ብዙሕ ምክንያት ክህሉ ይኸእል እዩ። እቲ ጸገም ምግጋይ ዘይኮነስ ካብ ጌጋኻ ክትእረምን ክትምሃርን ዘይምኸእልን እዩ። መንግስቲ ኤርትራ ከም ኣብሓብን ኣላይን ህዝብን፣ ንህዝቡ ጠሚሩ ክኸይድ እዩ ዝደሊ። ብዛዕባ መብዛሕትኦም ዜጋታት ናብ ስደት ዘምርሑ መንግስቲ ዋላ ኣንቲ ናይ ጽልኢ መግለጺ ሂቡ ኣይፈልጥን። እቲ ኩሉ ግዜ ዝግለጽ ኤርትራዊ ኣብ ዝኸደ ኸይዱ ምስ ዓዱን ናብ ዓዱን ስለዝኾነ ኣብ ዝኸደ ከይዱ ብትምህርትን ፍልጠትን ክግቢ፣ ቁጠባዊ ትሕዝትኡ ከማሓይሽን ፕረሲደንት ኢሰያስ ኣብ ዝተፈላለዩ ኣጋጣምታት ዝህቦ ምክርን መግለጽን እዩ።

ዝኾነ ሰብ ናብ ስደት ዘምርሑ ናብ ሃገሩ ክምለስ ምስ ዝደሊ ናብ ሃገሩ ክምለስ ምትብባዕ ብወገን ኤምባስታት ክግበር ብመንግስቲ መምርሒ ተዋሂቡ እዩ። እቶም ጌግኦም ኣሪሞም ናብ ሃገሮም ጨሪሶም ክምለሱ ዝደልዩ ወይ ድማ ኣብ ሃገሮም በጺሖም ንክምለሱ ሙሉእ ዕድልን ነጻነትን ተዋሂብዎም ኣሎ ቡዙሓት ድማ ይጥቀምሉ ኣለዉ።

ስለዚ ካብ ጌጋኻ ንከይትእረም ንሃገርን ህዝብን ኣብ ኣደጋ ዘእቱ ምንቅስቃሳት ምክፋል ኣብ ህይወትካ ዘይሕከኽ በደል ምፍጻም ማለት እዩ። ተጋጊና ምባል ነውሪ ኣይኮነን፣ ህዝብን መንግስት ኤርትራ ኣዳግ እዩ። ተጋጊ ምባል ከሕፍረና የብሉን፣ እንታይ ድኣ ኮኸርዓና ኣለዎ። ኣብ ኣቂ ዝምስረት ኣተሓሳስባ እንዳሓደረ እዩ ዘሓገሰካ።

ግርማይ የማነ
tzinaat@gmail.com